

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Strokelj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Videm-Krsko 1 — Čekovni račun pri NB FLRJ Krsko št. 615-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 400, polletna 200, četrletna 100 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

KRSKO, dne 17. aprila 1954

POSAVSKI

tednik

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRSKO

Razmišljanje o realizaciji družbenega plana za leto 1953

Zaradi nepoučenosti (nekateri morda tudi ne samo zaradi tega) imajo ponekod državljani napačno mnenje o realizaciji tega dela okrajnega družbenega plana za leto 1953, ki govori o ustvarjanju sredstev za okrajne investicije in o razdelitvi teh sredstev. Članek je namenjen tistim državljanom, ki te stvari doslej niso imeli prilike v pravi luči obravnavati.

I. Družbeni plan — nekaj novega

Pojma družbenega plana vse do leta 1953 nismo povsem poznali. Naše gospodarstvo se je razvijalo po vnaprej določenih administrativnih smernicah, ki jih okrajni ljudski odbori niso mogli sami določiti. Pred letom 1953 okrajni ljudski odbor ni prosto razpolagal z delom družbenega dohodka, ampak se je ta zbiral centralno ter se od tam razdeljeval. Družbeni plan smo torej v letu 1953 sestavljali prvič in vsekakor nosi v sebi mnoge hibe, ki so prav gotovo plod naših neizkušenj. To velja prav tako za gospodarska podjetja kakor tudi za oblastvene in upravne organe. Ne bi hotel razpravljati o družbenem planu kot o celoti, pač pa le o tistem delu, ki govori o investicijah in o ustvarjanju sredstev za investicije.

II. Od kod sredstva za investicije

V okrajnem družbenem planu je bilo predvideno, da se bo v letu 1953 vložilo v okrajne investicije 64.871.000 din. Ta sredstva naj bi se zbrala takole:

podjetja prispevajo iz svojih skladov 15.105.000 din
podjetja prispevajo s poviš. akumul. 49.766.000 din
Skupaj: 64.871.000 din

V nadaljnjem ne bi obravnavali prispevkov podjetij iz skladov, ki itak niso bili realizirani. Podjetja so prispevala do 31. decembra 1953 le 8.128.181 din, dtem ko ostane 6.976.819 din, ki ni realiziran. Predmet razprave je samo realizacija viškov akumulacije in skladov. V na-

slednjih poglavjih se bom omejil le na približno doseženo vsoto, ker je treba pripomniti, da polna realizacija še do danes ni znana, ker bo znana šele po zaključku potrjevanja zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1953, katera pa je še v začetkih. Ne moremo torej govoriti o neki določeni vsoti, pač pa le o vsoti, ki je danes točna, pa se jutri že lahko izpremeni v dobro ali pa v breme.

III. Akumulacija in skladi v odnosu do okrajnega družbenega plana

Družbeni plan LRS je postavil pred gospodarstvo okraja Krško nalogo, da za zvezne in republiške potrebe prispeva v celoti količino akumulacije in skladov v znesku 1.489.385 din. Ta vsota je bila z zakonom o družbenem planu LRS točno določena in je do 30. decembra 1953 predstavljala našo obvezo do skupnosti. Ako bi se posamezna gospodarska podjetja sporazumela z okrajnim ljudskim odborom, da bodo ustvarila višjo akumulacijo, kakor pa jim predpisuje republiški družbeni plan (mislim na določene stopnje AS po republiškem DP), torej na povišane stopnje akumulacije in skladov, pa po istem zakonu ostanjejo vsi viški okrajnemu ljudskemu odboru in podjetjem po medsebojnem sporazumu. Ta sporazum pa je bil v našem primeru dosežen in določen v družbenem planu okraja Krško za leto 1953. Zakon o družbenem planu LRS (Uradni list LRS št. 3 od 12. II. 1953 na strani 61) namreč to izrecno poudarja.

IV. Planiranje viškov AS

Potrebe po investicijski gradnji v okraju so ogromne, o čem ni treba posebej govoriti. Rav zaradi tega se je postavilo vprašanje, ali ne bi bila gospodarska podjetja pripravljena zvišati stopnjo AS zato, da bi se tako zbrana sredstva vložila v investicijsko izgradnjo. Večina podjetij se je temu uprla z vsemi mogočimi argumenti. Mnogo je bilo treba dokazovanja, pojasnjevanja, prigovarjanja po delavskih svetih, da so nekatera podjetja (bilo je tudi nekaj izjem, kjer so stvar bolj razumeli) le pristala na povišanje stopenj AS. Iz teh povišanih stopenj naj bi se zbrala vsota 49.766.000 din.

Povedati je treba, da je bila akumulacija ob planiranju vezana na plačni sklad. Realizacija pa so planirala gospodarska podjetja sama na podlagi svojih proizvodnih planov za leto 1953. Tudi povišana stopnja v nadaljevanju bom navajal besedilo stopnja AS-II je torej bila odvisna od povečane realizacije po planu, ki so jih planirala gospodarska podjetja.

Ko danes ponekod govorijo o tem, zakaj je bilo planiranih samo 49 milijonov din in ne več, je odgovor prav lahek, če upoštevamo oboje momentov, ki

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik republike maršal Tito na prijateljskem obisku v Turčiji

8. aprila je predsednik republike Josip Broz-Tito odpotoval na prijateljski obisk v republiko Turčijo. V spremstvu predsednika Tita so Koča Popović, državni sekretar za zunanje zadeve, dr. Jože Vilfan, generalni sekretar predsednika republike, viceadmiral Josip Cerni, generalni major Milan Zečelj, generalni major Miloš Sumonja in ostali. Predsednik republike je odpotoval na uradni obisk z jugoslovansko vojno ladjo »Galeb«.

Pred odhodom iz Jugoslavije je dal predsednik FLRJ Josip Broz Tito naslednjo izjavo za jugoslovansko javnost: »Odhajam na obisk k predsedniku prijateljske Turčije g. Dželalu Bayarju na njegovo povabilo, ki sem ga sprejel z velikim zadovoljstvom.

Sodim, da bo ta obisk, poln vpludnostnega značaja, imel velik pomen tudi za nadaljnje poglabljanje in razširitev vestranskega sodelovanja med našima državama.«

Vsi turški časopisi so na prvih straneh in z velikimi naslovi prinašali uradno sporočilo turškega ministrstva za zunanje zadeve ter vest Tanjuha o obisku maršala Tita v Turčiji. Večina je pričela tudi slike predsednika Tita.

Vladni list Etnos piše v posebnem komentarju: »Uradni obisk maršala Tita v Turčiji ter

napovedani obisk v Grčiji bo sta nudila priložnost za plodne razgovore in utrdila zveze, ki družijo vse tri države. Balkanski pakt, zaključuje časopis, po-

Poveljnik turškega brodogradništvaja je poslal s svoje bojne ladje svetlobnimi signali brzopletko predsedniku Titu, v kateri mu je v imenu poveljnika turške

Prihod maršala Tita na carigrajsko postajo Ha darpaša

staja bolj in bolj učinkovito orodje za uvrstitev miru v tem delu sveta.«

Bojna ladja »Galeb«, s katero potuje predsednik Josip Broz Tito, je 11. aprila zaplula v turške ozemelske vode. Pri vzhodu v turške ozemelske vode sta jugoslovansko eskadro čakala rušilca turške vojne mornarice in jo pozdravila.

vojne mornarice izrazil dobrodoščilo v turških ozemelskih vodah.

12. aprila je jugoslovanska šolska ladja »Galeb« priplula v pristanišče Haiderpaša ob vzhodu v Bospor. Ob vzhodu v zaliv je bilo postrojenih 18 ladij turške mornarice. Na ladjah so plapolale velike slavnostne zastave, posadke pa so bile postrojene za pozdrav. Ko se je približala jugoslovanska eskadra, je admiralska ladja turške mornarice izstrelila častno salvo 21 topovskih strelcev, posadke ladij pa so pozdravljale s trikratnim »hura« predsednika Tita.

Ob 6. uri so prišli na »Galeb« z motornim čolnom predsednika turške republike turški minister za zunanje zadeve Köprülü, ki je sprejel vladni namestnik dr. Gkaj s spremstvom ter želela maršalu Titu dobrodoščilo. Ko je maršal Tito stopil na tla prijateljske Turčije, je turška vojaška godba zaigrala jugoslovansko, nato pa turško himno. Maršal Tito je nato preglede častno četo. Na njegov pozdrav je četa pozdravila z enoglasnim »Sagol!« (Zivel).

12. aprila zvečer je predsednik republike Josip Broz Tito prispel v Ankara, glavno mesto prijateljske Turčije, kjer so ga sprejeli z največjimi častmi. Predsednika Tita so na postaji dočakali predsednik turške republike g. Dželal Bayar, predsednik velike narodne skupščine g. Koraltan, predsednik vlade g. Menderes, vsi člani turške vlade, visoke osebnosti turškega javnega in kulturnega življenja ter diplomatski zbor.

Po pregledu častnega bataljona je predsednik Tito pristopil k predsedniku turške republike, ki je s krajšim govorom pozdravil svojega visokega gosta: »Dragi moji državljani! Predsednik Jugoslavije je počastil našo državo s svojim prihodom. Posebno sem srečen, da ga lahko pozdravimo tukaj med nami. Popolnoma sem prepričan, da razumete pomen tega visokega obiska v Turčiji. Želim zopet pred vami ponoviti: Prav poseben smo veseli, da vidimo in pozdravimo maršala Tita v Turčiji.«

Občinska konferenca Socialistične zveze DL Brežice - odraz osnovnih problemov v občini

V nedeljo, dne 11. aprila, se je vršila v Brežicah občinska konferenca Socialistične zveze. Začetek konference so z enominutnim molkom posvetili spominu Borisa Kidriča, ki je ravnal na ta dan pred enim letom umrl. Po izvolitvi delovnega predsedstva in potrebnih komisij je prezel vodstvo konference tov. Svajger.

Predsednik dosedanjega občinskega odbora tov. Zorčič je v svojem poročilu poudaril, da je odbor v preteklem letu uspešno reševal tekoče politične in organizacijske naloge in da se je tudi redno sestajal. Ugotovil je, da so bile razne naloge in politične manifestacije, na primer skupščinske volitve, razne proslave itd. mnogo bolj uspešne v krajih, kjer je procentualno več članstva v Zvezi in kjer so tudi odbori osnovnih organizacij Socialistične zveze aktivnejši.

V tistem delu svojega poročila, kjer je govoril o problemih v občini in še posebej v mestu, je dejal, da spada mrtvilo v kulturnoprosvetnem življenju vsekakor na prvo mesto. Naloga je pa tudi vrsto drugih vprašanj, ki čakajo nov odbor in vse članstvo Socialistične zveze, da jih prično reševati.

Zatem je blagajničarka tov. Zlata Butara poročala o finančnem poslovanju občinskega odbora Socialistične zveze, tov. Svajger pa je v imenu nadzornega odbora poročal še o pregledu finančnega poslovanja in dejal, da je tov. Zlata Butara kot blagajničarka pravilno in lepo vodila blagajno. Vsi izdatki in dohodki so pravilno knjiženi ter zanje obstajajo vse potrebne priloge. Nadalje je dejal, da ima nadzorni odbor glede izdatkov edini pomislek o njegovi upravičenosti le za vsoto 29.000 dinarjev, ki je bila izplačana na račun ovozčenja mesta, ki pa se še vse do sedaj ni izvedla. V diskusiji, kjer so nekateri podvomili v pravilnost tega izdatka, drugi pa zatrjevali, da denar ni izgubljen, je bilo končno sklenjeno, naj novi odbor zadevo razišče oziroma ugotovi, kje je nabavil material, pregleda račune ter zadevo pravilno reši.

V diskusiji po poročilu predsednika odbora, v kateri je sodelovalo več kot deset delegatov, so bili osnovni problemi, ki jih je v poročilu nakazal, še podrobneje osvetljeni.

Konferenca je pokazala, da se je Socialistična zveza DL v brežički občini v zadnjem letu v svojem delu politično dokaj dobro afirmirala ter zadovoljivo reševala politična, zlasti pa organizacijska vprašanja. Prav tako pa je tudi pokazala, da stojijo pred odbori Social, zveze in vsem članom v Brežicah dokaj važne naloge. Mednje v prvi vrsti sodi vprašanje dviga kulturnoprosvetnega življenja v tem lepelem posavskem mestecu. V zadnjem letu (če izrazimo gostovanja sosednjih krajev), tega skoraj ni bilo, čeprav za to obstajajo potrebni pogoji. Delegati, ki so o tem problemu diskutirali, so ugotovili, da je osnovni vzrok v tem, da je nekakšna abstinenca ravno med akademskimi krogi, da ni aktivnosti ravno od tistih ljudi, ki bi po svoji sposobnosti najlaže posredovali kulturo in umetnost delovnemu ljudstvu. Takih ljudi pa imajo od vseh mest v krškem okraju Brežice največ. Od njih ljudstvo pričakuje, da svojega znanja ne bodo čuvali le zase in da to, kar lahko za kulturne potrebe svojega kraja storijo, n. pr. v Kostanjevici, Krškem, Arčičah, Dobovi pa tudi poedinah manjših vaseh, lahko za svoje občinstvo primerno napravijo tudi v Brežicah.

Objektivni razlogi, kot so prostori in drugo, so za Brežice lahko le delno krivi neaktivnosti. Zato so navedbe tov. Rosparta, ki je ravno temu pripisal glavni razlog, le deloma upravičene. Ker ni pričakovati, da bi se v bližnji bodočnosti to stanje izboljšalo (akoravno se prične takoj reševati), bi to pomenilo zagovarjanje sedanjega stanja in dajanje potu neaktivnosti, kar bi sedanje in bodoče ustvarjalce oviralo v njihovem prizadevanju.

Nadaljnje vprašanje, ki mu je konferenca posvetila precej pozornosti, je aktivizacija osnovnih organizacij Socialistične zveze. Na celo vrsto najrazličnejših vprašanj, ki so članstvu nejasna, bi se lahko dobil potreben odgovor na debatnih sestankih, kamor bi povabili človeka, ki bi lahko razjasnil stvari. Odpadla bi največkrat neupravičena kritika in šušljanje, razna ugibanja, ki ga čujemo po lokalnih in ulicah, kar seveda prido razpihujejo socializmu tuji elementi.

Odbori in članstvo Socialistične zveze tudi premalo zahtevajo od svojih občinskih in okrajnih odbornikov, da jim pojasnjujejo vprašanja, ki zadevajo delo njenih odborov. Delegati so dali pobudo za urejanje parka in čuvanje parkov. Prav tako je bilo predlagano, da Socialistična zveza organizira diskusijo o novih gospodarskih predpisih, družbenem planu itd.

V imenu okrajnega odbora Socialistične zveze je konferenco pozdravil tov. Karel Stokelj, ki je zatelel, da bi v celoti dosegla svoj namen ter poudaril, da je z nivojem konference, ker le ta odraža osnovne probleme v Brežicah, zadovoljen, da pa to priznanje ne sme vplivati na neko samozadovoljstvo članstva Socialistične zveze, ker stojijo pred nami važne in odgovorne naloge, ki jih je konferenca nazorno prikazala, on sam pa jih je le še podčrtal. Od številnih predlogov za predsednika, tajnika, blagajničarka, odbor in nadzorni odbor, so bili s tajnim glasovanjem izvoljeni: za predsednika tov. Franc Butara, tajnika Zlata Butara, blagajničarka Irma Rozman. V odbor je bilo izvoljenih 12 odbornikov in trije člani nadzornega odbora. Ker sta dve najodgovornejši mesti, to je mesto predsednika in tajnika, ostali pri eni hiši, je konferenca izvolila za predsednika tov. Franceta Mišiča, ki je tudi kandidat za predsednika.

Dne 21. t. m. bo slavila občina Tržišče svoj občinski praznik

Za ta dan ima pripravljen naslednji spored:

Ze v nedeljo, 18. t. m., bodo ob 2. uri popoldne komemoracije pred spomenikom na Malkovcu.

V ponedeljek, 19. t. m., bo ob 3. uri popoldne igra: »Kralj na Betajnovi«.

V torek zvečer bodo goreli kresovi na Telčah, Malkovcu, Tržišču, v Gabrijelah in postaji Tržišče.

21. t. m. na sam praznik: ob 8. uri komemoracija pred spominsko ploščo na postaji Tržišče

ob 9. uri svečana seja občinskega ljudskega odbora.

ob 10. uri slavnostna akademija v osnovni šoli Tržišče.

Po akademiji bo signiran napad na Tržišče, katerega bo izvedla predvojaška vzgoja.

Za tem pa bo še trodelni gasilski napad z novo motorno brigado.

Na proslavo občinskega praznika v Tržišču vabimo vse predstavnike ljudske oblasti in množičnih organizacij, prav tako vse tiste, ki so med narodnoosvobodilno borbo delali na tem terenu kakor tudi ostalo prebivalstvo.

ZADNJE VESTI

Predsednik Tito v Turčiji

ANKARA. — Predsednik FLRJ maršal Tito se že peti dan mudi v prijateljski Turčiji. V tem času je bil gost turškega glavnega mesta Ankare in najvišjih turških predstavnikov: predsednika turške republike Dželala Bayarja, predsednika velike narodne skupščine Koraltana, vladnega predsednika Menderesa in zunanjega ministra Köprülüja. Ogledal si je nekaj civilnih in vojaških ustanov, se udeležil vojaške parade, ki so jo priredili njemu na čast ter imel z uradnimi predstavniki več razgovorov. V petek ob eni ponoči se je v posebnem »belem vlak« skupno s svojim spremstvom vrnil po isti poti, po kateri je prispel v Carigrad, kjer se bo mudi več dni.

Prvi del obiska visokega jugoslovanskega gosta v Turčiji je s tem končan. Toda že sedaj po štirih dneh obiska, lahko ugotovimo, da je turški narod sprejel najvišjega predstavnika FLRJ kot še nikogar doslej. Ankara se je spremenila v mesto jugoslovanskih in turških zastav, slavolokov in zelenja. Od Carigrada do Ankare so spremljale maršala Tita okrašene postaje in množice ljudi, ki so z mahanjem in vzklikanjem izražali svoje veselje nad visokim obiskom. Vse turški tisk, vladni in opozicijski, do podrobnosti spremlja maršalov obisk z besedo in sliko...

Resnica je, kar je napisal carigrajski dnevnik »Son post« v svojem komentarju: »Manifestacija linbezn, katero mu bo priredilo ljudstvo, bo maršalu Titu pokazala vrednost, ki jo Turki pripisujejo jugoslovanskemu prijateljstvu.« Ta manifestacija je bila na vsakem koraku tako živa in »teboka, da je prepričala ves svet.

Obisk maršala Tita bo odprl nove, še lepše vidike za tesnejše sodelovanje med obema državama. Ze dosedanjim razgovorom med maršalom Titom in najvišjimi turškimi predstavniki kažejo, da imata obe državi v vseh osnovnih mednarodnih vprašanjih isto stališče. Toda pokazali so še več. Kakor je dejal državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović na tiskovni konferenci v Ankari, se zdalec niso izžrpane vse možnosti za gospodarsko in kulturno izmenjavo med obema deželama. Najvišji predstavniki obeh dežel so prišli celo do zaključka, da ankarški sporazum med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo ni dokončna oblika sodelovanja, temveč da bi se morala spremeniti v pravo zvezo. Za to zamisel je potrebno pridobiti še Grčijo, hkrati pa tudi poiskati primerno pot in način, da bi jo lahko uresničili.

Razgovori o vseh vprašanjih, ki zanimajo obe državi, se bodo v Carigradu nadaljevali. Po prebivalstvu največje mesto Turčije se je za Maršalov sprejem že temeljito pripravilo. In spet bodo lahko jugoslovanski gostje, z njimi pa tudi vsa jugoslovanska javnost, našli še en dokaz več, kako trdno in nerazrušljivo je turško-jugoslovansko prijateljstvo in kako svetle perspektive stoje pred njim.

»Turško-jugoslovanska zveza ni vprašanje strank, niti ne vprašanje, kdo je na oblasti v tej ali oni deželi. Temveč vprašanje nacionalne politike.« je zapisal carigrajski dnevnik »Dunaj« ob Maršalovem prihodu. Turške množice so z nadvse toplim in prisrčnim sprejemom maršala Tita in njegovega spremstva pokazale, da je temu res tako.

KULTURNI PREGLED

„Hmeljska princesa“

opereta Radovana Gobca na odru v Artičah

10. aprila je bila premiera, ponovitev pa v nedeljo. KUD „Oton Zupancič“ je s to uprizoritvijo dokazal, da je eden najboljših KUD v okraju, saj je s svojimi solisti, mešanim pevskim zborom in s sodelovanjem sindikalnega orkestra prosvetnih delavcev dokazalo, da je sposobno uprizoriti še tako težka in zahtevna dela. Dirigent in režiser Slavko Zihnerl je izpolnil več kot svojo nalogo, prav tako koreografinja Francka

Gajger, težava pa je z reflektorskim osvetljevanjem, ker se ni izdela oter. Prav tako pa so k uspehu mnogo pripomogli Marjanca Ostrelj — Darinka Omerzo, Derenda in Kežman kot prekupčevalci. Držanič kot Branko itd.

Opereto bodo ponovili 25. t. m. v Artičah, gostovali pa bodo še v Brežicah, na Bizelskem, v Dobovi in drugih krajih.

KUD Artiče želimo še več takih uspehov. D. V.

Razstava slik in risb v Brežicah

Od 1. do 5. maja t. l. bo v Brežicah razstava slik in risb akademskega slikarja tov. Miloslava Kuglerja, profesorja brežiške gimnazije. Razstavljeneh bo 25 do 30 del. Dela bodo razstavljena v reprezentativni mali dvorani doma JLA. Namen razstave je publicirati njegovo delo ter s tem buditi interes za upodabljanje umetnosti med delovnim ljudstvom našega okraja. Zanimanja naših ljudi za likovno umetnost v primeri s tozadevnim interesom v zapadni Evropi pa tudi v primeri z zanimanjem v bratski LR Hrvatski sploh ni. Nekdaj živahna ljudska upodabljanja umetnost se je da-

nes pri nas skoraj izgubila. Potrebno jo je oživiti v obliki pravilno usmerjenega, tehnično korektnega smotrnega slikarstva.

Slike tov. akad. slikarja prikazujejo intimne posavske predelje v raznih letnih časih. On poišča v impresionističnem smislu oblikovati pokrajine tihega, najčistejšega sončnega razpoloženja. V njegovih slikah ni nič abstraktnega, zato bodo vsakomur razumljive. Razstavo naj vsekakor obiščejo predstavniki ljudskih oblasti, delavskih svetov, prosvetnih ustanov, za drug itd., da bodo mogli nanjo opozoriti svoje sodelavce ter ostale. RD

Občni zbor kulturno-umetniškega društva „Bohor“ v Zabukovju

Oni dan smo se zbrali člani kulturno-umetniškega društva „Bohor“ v Zabukovju k občnemu zboru društva, da pregledamo dosedanje delo in si postavimo smernice za bodoče delovanje na kulturnem področju. Stari odbor je podal članom ter drugim, ki so bili prisotni, delovno in finančno poročilo. Iz poročila tajnika je bilo razvidno, da je bila zelo aktivna igralska skupina. V prvem letu svojega obstoja je naštevala pet odrskih del, ki jih je uprizorila na domačem odru ter z njimi uspešno gostovala v nekaterih bližnjih krajih. To je veliko, posebno za te hribovske kraje, kjer morajo fantje in dekleta hoditi ob večerih po slabih stezah čez drn in strn. Zavedajo se, da so tudi hribovski ljudje potrebni kulturnega duha. V bodočem letu pa bodo skrbeli, da bodo uredili oder, ki bo estetsko učinkoval na gledalce. Organizirali in uredili so knjižnico, da bo nudila ljudem dobrih in naprednih knjig. Zatem je podal blaginjak finančno poročilo. Videti je bilo, da so blaginjske knjige vodene v najlepšem redu.

Na koncu so izvolili: nov upravni in nadzorni odbor, ki je prevzel dolžnost, še vnaprej skrbeti za kulturni dvig ljudskih množic.

Razmišljanje o dru

inm planu

(Nadaljevanje s 1. strani)

sem jih navajal. Predvideno vsoto AS po stopnji II smo namreč precej presegli. Kje so torej vzroki? Presegli smo proizvodne plane.

V. Ali je bil način planiranja pravilen?

Postavlja se vprašanje: Zakaj je bil proizvodni plan in s tem zvezni plan pretežka tako nizko postavljen. Dve možnosti sta: ali delovni kolektivni sami niso bili v stanju preceniti možnosti proizvodnje in so take plane sestavljali v dobri veri, da so realni, ali pa so šli na zunanje prikazovanje nezmogljivosti, v resnici pa so prikrivali skrite rezerve. Na vsak način je bil končni efekt vplačila akumulacije isti ne glede na postavljeni plan, toda v vsej diskusiji po tem vprašanju pa igra ta moment ogromno vlogo. Podjetja so svoj delež sicer odvedla po veljavnih predpisih — vendar je bil okrajni plan samo 49 milijonov. Postavljanje vprašanja o realnem planiranju v začetku leta je ogromne važnosti. Posebej je to potrebno poudariti, ker mislim, da se tudi letos kažejo enake tendence po nekaterih gospodarskih organizacijah ob sestavljanju proizvodnih planov.

Govoriti je treba tudi o tem, ali so delavski sveti ali osnovne organizacije ZKJ in sindikalne podružnice v podjetjih v začetku leta 1953 razpravljale o njihovih proizvodnih planih? Ali so stavile svoje pripombe, če so smatrale, da so le-ti ne-realni? Lahko sprejmemo dve dejstvi: če ono prvo, kar sem prej omenil, ne bi bilo res. Morda ves kolektiv ni poznal kapacitet podjetja. Toda kdo naj ga bolj pozna kot njegov kolektiv? Morda človek, ki vse do začetka leta 1953 sploh ni bil v podjetju? Razvoj gospodarstva se je v letu 1953 lahko toliko izpremenil, da je postavil podjetje v ugodnejši položaj, da je lahko zvišalo proizvodnjo z manjšimi stroški, da je plačalo več AS po I. in II. stopnji. To je bilo pri nekaterih podjetjih vsekakor res (izjemno rudnikov sredi poletja, ki so bili v stiski in jim je bila celo znižana stopnja AS po I. stopnji, po II. stopnji pa je sploh niso plačali, čeprav je bilo po DP predvideno). Tega seveda v začetku leta ob sestavljanju plana nihče ni mogel vedeti. Presežek obvez je bil seveda ob takih pogojih nujen.

Ako torej ni bilo namernega zniževanja proizvodnih planov v gospodarskih podjetjih (na podlagi teh planov pa je bil planiran plan viškov AS po II. stopnji v znesku 49 milijonov din) in za takšno dejanje bi v celoti odgovarjali predvsem vodilni ljudje v podjetjih, je bil presežek AS sad momentov, ki so nastopili v proizvodnji.

Če pa se enkrat citiram določilo zakona o družbenem planu LRS (Uradni list LRS št. 3/53), ki sem ga enkrat že navedel, in če ta določila pozneje ne bi bila spremenjena, bi vprašanje, o katerem razpravljamo, sploh nikdar ne postalo vprašanje. Isto določilo namreč vsebuje tudi Uredba o uporabi določb IV. poglavja pod C in drugi odstavek pod D Zakona o družbenem planu FLRJ za leto 1953 (objavljena v Uradnem listu FLRJ št. 12. od 18. marca 1953 na strani 111 v prvem členu citirane uredbe).

VI. Realizacija viškov akumulacije in skladov

Predidmo torej k stvari, ki nas vse tako zanima. Kako je mogoče, da nismo razpolagali z vsemi viški AS, ki so bili ustvarjeni?

Preden bom to obrazložil, naj omenim še to, da nam je Uredba republiškega izvršnega sveta, ki je bila objavljena v Uradnem listu FLRJ št. 45. od 30. dec. na strani 2, povišala našo obvezo do zveze in republike od 1.489.385 din na novo zadožitev 1.579.000 din, tako da se je naš presežek, ki naj bi okraju ostal, s tem avtomatično zmanjšal.

Koriščenje take ustvarjenih sredstev iz viškov AS po II. stopnji je bilo namreč vezano na več pogojev.

Ze citirana Uredba v Uradnem listu FLRJ št. 12/53 na strani 111 v svojem 4. členu določa, da sme okrajni LO črpati sredstva kot akontacije na takle način:

1. če smo našo obvezo do zveze in republike ob koncu prvega polletja izpolnili 40% ali več kot 40% (v našem primeru 40% od zadožitve 1.489.385 din); smemo po obračunu, ki sledi v juliju, izkoristiti 40% planirane presežke (v našem primeru 40% od 49.766.000 din);

2. če smo ob zaključku tretjega tromesečja zadostili naši zadožitvi do zveze in republike s 70% ali več, nam lahko Narodna banka stavi na razpolago 70 odst. od planiranih viškov (številke ne navajam, ker ostanejo iste).

Tako smo prejeli v juliju na račun viškov AS po stopnji II.

znesek 19.910.000 din, v novembru pa znesek 14.928.000 din, skupaj torej 34.838.000 din. Sedaj se razumemo, zakaj sem v začetku toliko pisal o planu.

Končen obračun naj bi sledil takrat, ko se bosta zveza in republika prepračali, da smo svojo zadožitev v resnici izpolnili, to je znesek 1.579.000 din. Naš okraj je to svojo zadožitev izpolnil ter bi nam po predpisih, veljavnih do dne 26. decembra 1953 pripadal ves višek nad to zadožitev.

Da ne bo nesporazuma, naj navedem še, kako smo zadostili našim zadožitvam do zveze in republike na tiste datume, po katerih so nam dovoljevali akontacije:

dne 30. junija 1953 . . . 44,4%

dne 30. septembra 1953 70,7%

Obračun, ki ga je z OLO napravila Narodna banka, je bil torej popolnoma pravilen in Narodna banka ni mogla po navedeni Uredbi v Uradnem listu št. 12/53 ravnati drugače.

Jasno je torej, da okrajni ljudski odbor ni mogel zadostiti vsem postavkam v družbenem planu, če pa se dohodki niso stekali tako, kakor jih je predvideval družbeni plan, ki je bil sprejet vsemi temi navedenimi uredbami in zakoni. To si more predstavljati vsak pameten človek.

VII. Kaj je s končnim obračunom AS?

V četrtem tromesečju so začela gospodarska podjetja z močnim vplačevanjem AS. Vskladitve družbene evidence, ki jo vodi Narodna banka s knjigovodstvi podjetij, ima tu svojo vlogo. To se je prav posebno pojavilo proti koncu leta. Tajništvo za gospodarstvo je na podlagi vseh zakonov smatralo, da sicer v letu 1953 ne bomo izvršili vseh investicijskih del, da pa se ustvarja močna materialna baza za gospodarstvo v letu 1954, tako da ne bo treba čakati na realiziranje dohodkov po planu za leto 1954 (kar se dogaja periodično), pač pa, da bomo pričeli z deli s presežki iz leta 1953 lahko takoj v začetku leta 1954. Pregled gospodarskih podjetij po njihovih začasnih obračunih je pokazal, da bo višek AS po II. stopnji znašal nekako 180 milijonov in ne 49 milijonov din, kakor je bilo določeno v družbenem planu. Vse ga je bilo veselo. Veselje je bilo kratko. Vse do končnega obračuna ga ne moremo koristiti, to je bilo jasno, vendar denar je tu.

V odloku o zaključku poslovanja po proračunih in skladih za leto 1953 in o prehodu v leto 1954 (Ur. list FLRJ št. 52 od 26. dec. 1953 na strani 669) je v III. poglavju določeno, in to v drugem odstavku, da sme Narodna banka dati na razpolago OLO le 70% razlike med zneskom AS po republiškem družbenem planu in med okrajnim družbenim planom (kar praktično predstavlja 49.766.000 din), vse ostalo pa se prenese na izločene račune.

Razpored sredstev, ki bodo na ta način izločena, bo napravil republiški izvršni svet po potrditvi zaključnih računov za leto 1953 za vsa gospodarska podjetja na področju okraja in po obračunu obveznosti okrajnega ljudskega odbora do zveze in republike (Peti odstavek citiranega Odloka-III. poglavja v istem Ur. listu FLRJ.)

VIII. Kaj je torej na stvari?

Ni potrebno več govoriti o planu 49.766.000 din. Bil je ne-realen, vzroke sem skušal vsaj nakazati.

Čebelarji Krškega polja so zborovali

V nedeljo, 4. aprila, so imeli občni zbor čebelarji, ki so vključeni v Čebelarsko društvo Krško polje. Nad 50 delegatov in članov je prisostvovalo.

Po obširnih poročilih je bila dokaj živahna razprava o delu v minulemu letu. Lahko rečemo, da je društvo mnogo storilo za svoje člane. Stiri dobro obiskana predavanja so obravnavala: postavljanje čebel, medonosne rastline in zeleno gnojenje, vzreja matic in ropanje. Teme so se obravnavale vedno tudi praktično, kar je bilo še posebno koristno za čebelarje začetnike.

Društvo je po KZ Leskovce posredovalo svojim članom vse čebelarske potrebščine. KZ Leskovce je verjetno edina v Sloveniji, ki je imela v prodaji najrazličnejše čebelarske potrebščine in je tako tudi tukaj pokazala polno razumevanje in pravičen odnos do kmetijstva.

Prav posebno živahno razpravljanje je bilo glede prometa čebel, prevajanja na pašo, oskrbovanja s čebelnim sladkorjem itd.

Tode klub lanskim nevesčnostim: slabi letni in veliki mu poginui čebel so čebelarji razpravljali tudi o bodočem de-

Ko je po tretjem tromesečju (zapomniti si moramo, da smo dne 30. sept. 1953 dosegli šele 70,7% naših obvez do zveze in republike) postalo jasno, da bo višek AS po stopnji II večji, je bil postavljen nov plan in sicer prečenjen na višino 180 milijonov din (kar se danes ni potrjeno). Republiški izvršni svet je naš predlog pretresal in ga sprejel v višini 129 milijonov din, a razlika je odvisna od potrditve zaključnih računov gospodarskih organizacij in od okrajnega obračuna do zveze in republike. Od teh 129 milijonov je trenutno izločenih 30 odst., kakor sem že prej obrazil — medtem ko je razlika med 129 in 180 milijoni din, kakor smo jo ob popravku plana planirali, še vedno vprašanje, če bo ob koncu sploh ustvarjena in kako bo uporabljena.

IX. Nekaj besed ob zaključku

Mislím, da je treba ob zaključku dati nekaj opomb na vso to diskusijo. Vsa ta problematika se je obravnavala na seji okrajnega ljudskega odbora Krško, dne 18. nov. 1953 in dne 28. dec. 1953. Mnogo je bilo diskusije o tem. Ta problematika se je obravnavala na seji zbora proizvajalcev dne 21. dec. 1953. Mnogo je bilo diskusije o tem. Kako je mogoče, da državljano zadeva ni znana? Ali so odborniki okrajnega zbora in zbora proizvajalcev pojasnili volivcem gospodarski položaj okraja? Ali so odgovarjali na vprašanja, zakaj ni bil planiran? Ali so odgovarjali na vprašanja, zakaj ni celi za vodovod v Krškem in v Sevnici? Ali so tolažili državljano, zakaj marsikaj ni bilo realizirane, kar je bilo sicer v okrajnem družbenem planu določeno? Na to naj odgovore njihovi volivci. Jaz mislim, da niso, ker bi sicer ne mogli biti govor o tem, da je zapravljenih 180 milijonov in še o drugih enakih nesmiselnostih. Kaže, da se bodo naši odborniki morali bolj prijeti dela na tem sektorju.

Se nekaj besed o uporabi sredstev.

Za okrajne investicije je bilo leta 1953 izdanih 20.219.368 din. Ta denar se je formaliziral iz prispevka podjetij iz skladov za samostojno razpolaganje in iz dela dohodkov po AS po stopnji II.

Sredstva, ki so se formalizirala po višku AS po stopnji II, to je v znesku 34.838.000 din, so se dala delno za finansiranje investicij (13.500.000 din), delno za kreditiranje investicij (8.550.000 dinarjev), ostanek pa se je porabil delno letos za ponovno kreditiranje investicij 5 milijonov 30.000 dinarjev, a ostanek pa je nujen potreben za kritje tistih obveznosti, ki jih OLO prevzema po 7. čl. Uredbe o potrditvi zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1953. Po tem členu mora namreč OLO kriti vse iz obratnih sredstev napravljene investicije v podjetjih, čeprav tekom leta nihče ni niti vedel, da podjetja sploh investirajo brez lastnih sredstev (torej z obratnimi).

To pomeni, da je treba stvari vzeti drugače, kakor smo jih doslej. Če nosi OLO odgovornost za neprerazčunano delo gospodarskih organizacij, potem ima tudi določene pravice, ki jih bo moral izvajati. Podjetja so del družbe in upravljaajo s premoženjem družbe, zato tudi odgovarjajo družbi, bodisi v pogledu gospodarjenja kakor tudi v pogledu proizvodnje — v končni liniji — tudi v pogledu planiranja proizvodnje.

Končani so tečaji RK

Tečaji RK so za nami. Dekleta so zapustila šolske klopi in se vključila v vrste članov RK. Ali vse? In ko se sestanejo dekleta in se pogovore med seboj, kaj vse so se učile in naučile, si marsikatera, ki ni obiskovala tečaja, zaželi, da bi bil spet čimprej tečaj, katerega bi z veseljem sama obiskovala. Ali je prav, da so nekatere zaostale matere branile svojim hčerkam, da bi se v tečajih popuile o vsem, kar jim je za bodoče življenje nujno potrebno? Ali je prav, da so nekatere dekleta zaradi kljubovanja in neresnosti hotela izostati od tečaja? Ne! Ljudska oblast je hotela in hoče, pa četudi mora žrtvovati za to težke denarje, da bi se ljudje izobrazili, da bi bili v vsakem primeru sposobni ne samo braniti domovino in nuditi pomoč bližnjemu, ampak dvigati in dvigniti življenjske pogoje tako visoko, da ne bo nihče mogel govoriti o zaostlosti na Balkanu. Upamo, da je ta doba za nam; in da ne bo več nikogar, ki bi bil proti tečajem RK proti kmetijsko-nadaljevalnim šolam itd.

Navodila za izvajanje odloka o vpeljavi okrajnih taks in okrajnega prometnega davka

I. DEL: SPLOŠNE DOLOČBE

K čl. 3. Dokler ne bodo tiskane posebne lokalne taksne znamke, pobirajo uradi in ustanove okrajno takso v gotovini ter jo nato odvajajo, kakor je v naslednjem členu pojasnjeno. Občinam, ki participirajo v odstotkih na okrajnih taksah, bo Uprava za dohodke OLO konec vsakega meseca nakazovala njih delež na ustreznih čekovnih računih. Ob koncu vsakega meseca bo izvršena tudi delitev lokalnega prometnega davka na občine.

Pripomba: Na spisih, listinah itd., od katerih je plačana okrajna taksa, je treba plačilo potrditi z navedbo zneska in tek. štev. seznama, pod katero je plačilo knjiženo.

K čl. 4. Dokler ne bodo izdane lokalne taksne znamke, pobirajo uradi in ustanove okrajno takso v gotovini, po posebnem seznamu. Vplačane zneske odvedejo vsaki 10 dni na zbirni račun pri NB Krško št. 615-329791.

Ravno tako uradi in ustanove vplačajo okrajni prometni davek pobirajo po posebnem seznamu in ga odvajajo na zbirni račun pri NB Krško št. 615-329790. K čl. 5 in 6. Glede neprijave, utajb, neplačila ali nepravilnega plačila okrajni taksi in okrajnemu prometnemu davku podvrženih predmetov se uporabljajo predpisi Zakona o taksah, Uredbe o prometnem davku ter Uredbe o prisilni izterjavi davkov. (Ur. l. FLRJ št. 58-46, 33-53, 56-53).

II. DEL: TARIFA

a) Takse

K tar. št. 3. Ne plača se taksa za ona potrdila, ki jih ljudski odbori kot takse prosta izdajajo po zakonu o taksah in po posebnih predpisih v katerih je predvidena taksa oprostitve. Za drobni- co živine se smatrajo: ovce, koze, svinje, od le-teh se plača okrajna taksa 10 din za glavo, za vso ostalo živino pa 60 din za glavo.

Isto velja za prenos lastništva na kupca. Za podaljšanje živinskih potnih listov se ne plača taksa.

K tar. št. 4. Taksa po tej tarifni številki se mora položiti vnaprej, preden se ogled ali potovanja zven uradnih prostorov izvrši.

K tar. št. 5. Taksa se plača, preden se ogled ali potovanje spodarsko dejavnost izdaje OLO, ki bo pobraj tudi okrajno takso.

K tar. št. 6. K tek. št. 3. Tej taksi so podvrženi tudi kartotečni listi, ako se od njih plača državna taksa.

K tar. št. 7. Ta taksa se plača, ko postane odločba o sodbi pravomočna.

K tar. št. 8. Točka a). Če je glasba v gostinskih ali podobnih lokalih, kjer se točijo alkoholne pijače redno dvakrat ali večkrat tedensko, se plača okrajna taksa 2.000.— din mesečno. Točka b). Za večje lokale po tej tarifni številki se smatrajo obrati na območju mestnih občin Brežice, Krško, Kostanjevica in Sevnica ter obrati na območju občinskih LO Brestanica, Senovo in Catež. V ostalih obč. LO se smatrajo kot

večji obrati tisti, kjer presega letni promet 1.000.000.— din.

K tar. št. 9. Ta taksa se plača 1 dan pred prireditvijo.

Pripomba: Če so prireditve k tar. št. 8 in 9 vezane na posebno dovoljenje upravnega organa, pobira okrajno takso organ, ki je dovoljenje izdal, v vseh ostalih primerih pa jo pobirajo občinski ljudski odbori.

K tar. št. 10. Ta taksa se plačuje v enem znesku eno leto naprej, in sicer za leto 1954 v roku 15 dni po razglasitvi Odloka o okrajnih taksah, za vsako prihodnje leto pa do konca januarja vsakega leta.

Zavezanci morajo na pristojno občino vložiti prijavo, iz katere mora biti razvidno: naziv in bivališče firme, število in velikost napisnih desk ter znesek odvdeno okrajne takse.

Za napisne table se smatrajo tudi napisi — firme, ki so napravljene na zidovih trgovskega, obrtnega ali gospodarskega objekta oziroma na njihovih podružnicah, skladiščih in slično. Državni uradi, ustanove ter družbene organizacije ne plačajo takse za svoje napisne table. Če pa imajo je-ti svoja gospodarska podjetja, plačajo za te predpisano takso.

Občinski ljudski odbori vodijo seznam imetnikov napisnih tabel.

K tar. št. 11. Taksa po tej tarifni številki se plačuje za vse stalne reklame, ki se prilipejo, obesijo ali kako drugače pritrdijo, napišejo ali naslikajo na objekte izven poslovnih prostorov. Za reklame po tej tarifni številki se smatrajo reklame in objave, ki so stalnega značaja. Zavezanci, ki reklame izobešajo, jo morajo pred izdajo reklame prijaviti pri pristojnem občinskem LO in plačati ustrežajočo takso. Tako za obstoječo že izdano reklamo je plačati v 15 dneh po objavi odloka o lokalnih taksah.

K tar. št. 12. Taksa po tej tarifni številki se plačuje na področju mestnih občin Brežice, Kostanjevica ob Krki, Sevnica in Videm-Krško. Taksa se plača pri mestnem odboru ljudske občine v enoletnem znesku, in sicer za leto 1954 15 dni po razglasitvi Odloka o lokalnih taksah, za vso, ko nadaljnje leto pa do 31. januarja vsakega leta.

Občinski ljudski odbori vodijo seznam lastnikov psov, iz katerega mora biti razvidno tudi plačilo okrajne takse.

K tar. št. 13. Taksa po tej tarifni številki se plača v letnem znesku naprej, in sicer za leto 1954 v roku 15 dni po razglasitvi Odloka o okrajnih taksah, za vsako nadaljnje leto pa ob registraciji motornega vozila pri notranji upravi. Za leto 1954 prijavljajo lastniki motornih vozil svoja motorna vozila svojim obč. LO in plačajo ustrežno okrajno takso. Iz prijave mora biti razvidno: ime, priimek ter bivališče lastnika, vrsta motornega vozila in odpadajoča okrajna taksa. Občinski ljudski odbori vodijo seznam imetnikov motornih vozil, iz katerega morajo biti razvidni podatki o plačilu okrajne takse.

K tar. št. 14. Taksa po tej tarifni številki se plača v enkratnem znesku vnaprej, ko se izda

tozadevno dovoljenje. To takso plačajo osebe, pri katerih ima ta dejavnost značaj stalnosti ali ponavljanja oziroma se opravlja v obsegu po členu 21 Uredbe o dohodnini.

K tar. št. 15. Taksa po tej tarifni številki se plača, ko se izda tozadevno dovoljenje.

K tar. št. 16. Taksa po tej tarifni številki se plača za vsak primer ob izdaji dovoljenja oziroma ob prigravitvi podaljšanja pri občinskem LO. Prigrasitev, če ni povezana s pisnim dovoljenjem, mora biti izvršena vsaj 24 ur prej. Občinski LO so po svojih uslužbenih dolžni nadzorovati prekoračenja obratovalnega časa v gostinskih obratih. Te takse ne plačajo društva in družbene organizacije. Takso pobere organ, kateri izda pisмено dovoljenje oziroma občinski LO, če ni izdano pisμένο dovoljenje.

III. DEL: PROMETNI DAVEK

K tar. št. 1. Prometni davek po tej tarifni številki plačajo vsa gostinska podjetja in obrati od celotnega prometa napravljene- ga z vsemi alkoholnimi pijačami. Gostinska podjetja in obrati so dolžni do 5. za vsak pretekli mesec dostaviti prijavo pristojnemu občinskemu LO o celotnem izvršenem prometu z alkoholnimi pijačami in istočasno plačati odpadajoč okrajni prometni davek.

K tar. št. 2. Prometni davek po tej tarifni številki za kino podjetja obračunava pristojna NB ob izdaji vstopnic.

Prireditelji ostalih predstav iz prvega odstavka tarife, ki pobirajo vstopnino na drug način kot z uporabo vstopnic državne izdaje, so dolžni v 24 urah po predstavi pri pristojnem občinskem LO obračunati in plačati okrajni prometni davek.

K tar. št. 3. Davek po tej tarifni številki se plača obenem s plačilom zveznega prometnega davka po uredbi o prometnem davku od prenosa nepremičnin. 10-odstotni davek se računa od zneska zveznega prometnega davka, ki je odmerjen po uredbi o davku od prenosa nepremičnin.

K tar. št. 4. Lastniki biljardov so dolžni te za leto 1954 prijaviti pristojnemu občinskemu LO v roku 15 dni po razglasitvi objave Odloka o okrajnih taksah in prometnem davku, za vsako nadaljnje leto pa do 31. januarja vsakega leta ter obenem plačati okrajni prometni davek.

K tar. št. 5. Velja isto kakor k tar. št. 4.

K tar. št. 6. Občinski LO zigo-sajo prijavljene igralne karte s svojim uradnim žigom, in sicer najvišjo karto v vsakem kompletu. Občinski ljudski odbori si naložijo seznam prijavljenih igralnih kart, iz katerega morajo biti razvidni podatki o vplačanem prometnem davku.

Občinski ljudski odbori so dolžni o plačanem prometnem davku po tar. št. 4, 5 in 6 izdati potrdilo. Potrdilo vsebuje ime plačnika z navedbo vrste in znamke biljarda, vrste kegljskega in vrste kompleta igralnih kart.

Tajništvo za gospodarstvo OLO Uprava za dohodke

KMETIJSKI RAZGLEDI

Kako bomo obvarovali nasade pred pozebo

Poleg že znanih sadnih škodljivcev in boleznih, kot so ameriški kapar, jabolčni cvetočar, zimski pedic, listne uši, jabolčni zavijač, škrlup, monilija ali gniloba, povzročajo sadjarstvu v nekaterih letih precej škodo še toča in spomladanska pozeba.

V tem kratkem odstavku se bomo pomenili o spomladanski pozebi in slani, kako in kje najraje nastopa in kakšne ukrepe poznamo, s katerimi lahko omilimo škodljivost omenjenih pojavov.

Sadni drevje pozebe navadno v zgodnji pomladi, ko so dnevi izredno topli in sončni, noči pa so hladne — in to posebno, kadar je nebo jasno ter je izžarevanje močnejše kot v oblačnih nočeh. Naš kmet — sadjar lahko že iz dolgoletnih izkušenj ugotovi, kdaj bo nastopila slana ali kdaj je nevarnost za pozebo.

V toplih dnevih se začne pretakati po deblu sokovi in to posebno v sadovnjakih, ki so izpostavljeni soncu, hud nočni mrzav pa jih ustavi in še več — povzroči zmrzal in pozebo. To se posebno rado dogodi v onih sadovnjakih, ki so bili napačno pognojeni prejšnje leto — če so dobili preveč dušika — zaradi česar se je vegetacija zavlekla v pozno jesen in mladice do zime niso dovolj dozorele. Niti ne smemo gnojiti drevev po juniju, posebno ne z gnojili, ki vsebujejo dušik (solitri, gnojnice).

Pozebe najraje sadno drevje, ki raste v nizkih in mokrih legah, kjer drevje ne dozori dovolj — so pa neke sorte bolj občutljive za pozebo.

Drevje, ki rado pozebe, ima v zemlji navadno preveč dušika in premalo apna, kalija in fosforja. Posebno velja to za kalij, za katerega je znano, da napravi rastline bolj odporne proti pozebi. Takemu drevju gnojimo s kalijem in fosforjem.

Pogosto pa ozebejo spomladni debla, ki rastejo na prisojnih legah; tako drevje zavarujemo pred premočnim ogrevanjem zgodaj spomladi s tem, da zasenčimo debla s deskami ali drugim materialom. Prav dobro služijo tudi apno. Apno kot bela prevleka odbija sončne žarke in deluje v istem smislu, kot če bi debla zasenčili.

Naj pripomnim, da je še vedno čas premazati debla z apnom — saj imamo prav zdaj zelo tople dneve in precej hladne noči. Pobeljeno drevo tudi kasneje cvete, kar je velikega pomena iz ozira na pogoste pomladanske mrazove, ki se pri nas pojavljajo za časa cvetenja.

Letos vsaj, kolikor sem bil v stiku s kmeti — si vsi žele, da bi jim spričo mraznih noči, ki nas trenutno nadlegujejo — njihovo drevje čim pozneje cvetelo. To je razumljivo — toda marelice že cveto.

Ko pa drevje vzcveti, s strahom pričakujemo slano. To se je tudi letos že pripetilo, saj je pred nekaj dnevi že pobelila nekatere kraje našega okraja.

Takrat, ko nastopi slana, pa de toplina zraka pod 0 stop. C. Posebno nevarno pa je, če pade toplina na —3 do —5 stop. C. Vsako leto nas obiščejo v aprilu mrzli zračni tokovi in tudi letos vse izgleda, da nam ne bodo prižanesli.

Naj ponovim le to, kar ve že večina sadjarjev — posebno občutljivo pa je cvetoče sadno drevje. Saj zadostuje že ena sama hladna noč, pa nam je uničena vsa sadna letina.

Obramba proti slani beleži že nekaj uspehov. Upamo pa, da bodo nove peči, ki jih letos preizkušajo v Ljubljani in ki bodo služile preprečevanju pozebe — kmalu tudi že v naših sadovnjakih in vinogradih. Do tedaj pa izkoristimo izkušnje, ki nam preostajajo. Nevarnost slane je največja v dolinah in nižje ležečih krajih, kjer se zrak, ki postaja hladnejši, zbira. No, in prav to dejstvo moramo upoštevati. Da bomo oslabili pojav slane, bomo izkoristili tele ukrepe:

1. Nizke mlade rastline (paradižnike, grah, cvetlice...) prekriti s papirnati vrečami. Če pa zavzemajo te rastline večji, skupen prostor, prekritimo s slamo ali podobnim materialom (stare vreče), s čimer preprečimo nadaljnje ohlajevanje zemlje. Pod takšnimi pokrivali je zjutraj toplina za približno 6 stop. C višja kot v okolici.

2. Pri večjih površinah pa zžemo kmalu po sončnem zahodu v razmakih 6—10 metrov kupe vlažnega listja, slame in podobno, ki dajo močan in gost dim. Dim, če ni vetra, se vleče na zemljo in preprečuje močnejše ohlajanje. Zrak se v ta-

kih primerih ohladi za 3—4 stop. C manj kot v nezadimljeni okolici. Isto uporabljamo v vinogradih in sadovnjakih, če drevje ni previsoko. Vendar je pa tu potrebno več goriva. Če zemljišče ni ravno, postavimo take kupe v dolini bolj na gosto, ker se dim sam po sebi razširi.

V drugih državah (Nemčija, Svica, ZDA) uporabljajo posebne luči, s katerimi segrevajo zrak, ali pa poizkušajo z različnimi sredstvi zadržati brstenje za 10—14 dni.

3. Nekaterim našim vinogradnikom je že znano, da se tudi s škropljenjem nasadov z vodo da pomagati. Ta postopek temelji na tem, da odda 1 gram vo-

de pri 0 stop. C 8 kal., da se spremeni v led. To toploto sprejme zrak, ki tako dalj časa zadržuje toploto zraka iznad kritične točke. S škropljenjem začnemo šele, ko toplina zraka doseže 0 stop. Škropiti pa moramo vse dotlej, dokler se toplina zraka ne dvigne za nekaj stop. nad 0. Če napravimo zaključek, tedaj naj bo prva skrb beljenje debla v jeseni in če to ni bilo izvršeno, spomladi, s čimer vidimo razliko med dnevno in nočno toplino. Drugo pa je dimljenje. Kupi vlažne slane ali listja naj bodo pripravljani. Meteorološki zavod v Ljubljani bo po radiu obveščal kmete, kdaj bo največja verjetnost nastopa slane.

P.

Se je čas za brananje ozimin

Ko smo jeseni posejali ozimna žita, smo seme zabranili, ponekod pa je brana bila, na brazdi se pred tem (posebno tam, kjer je strojna setev).

Čemu smo branili? V prvi vrsti zato, da smo pripravili zrnu ugodno ležišče, da smo omogočili lažji dostop vlage in zraka v zemljo; saj sta ta dva činitelja razen mnogih drugih odločilne važnosti za ugoden razvoj bilke.

Jesensko deževje je zemljo zaprlo z blato, napravilo jo je slabo propustno za vlogo in zrak. Zemlja je zbita kot da je padlo na zemljo težko breme in jo stlačilo. Dež tudi drobi grudice zemlje in jih spreminja v prah. Ta prah odnaša vodo s seboj in zapre vse praznine. Tako se ustvarja skoraj nepropustna skorja pod njo pa se palogama povečuje odstotek ogljikove kisline. Drobnozrnatost v zemlji so skoraj v brezračnem prostoru in se dušijo, ker jim primanjkuje dušika. Tudi rastline prične veneti in rumeneči. Ali ste to opazili? Res, čim več dežja v obliki naliva pade na zemljo, tem hitreje mine godnost zemlje.

In čez zimo? Zaradi mraza je rast popolnoma zastala. Sneg neugodno deluje na posevke s svojo težo, pritiska jih k zem-

lji, zemljo zbije in pokvari njen slog.

Spomladi pa se čez vso njivo napravi na površini skorja. Tu in tam vidimo, da je zmrzal privzdignila zemljo, da čisto rastline obvisi v zraku.

Ko gospodar premotri svoje ozimne in ugotavlja posledice, ki lahko nastanejo ob takem stanju žit, bo napravil dvoje važnih spomladanskih opravil:

1. valjanje posevkov tam, kjer je zmrzal privzdignila koreninice žit in jih pritisnil nazaj, da bodo tesno prileknjene k zemlji;

2. Temeljito bo prebranal ozimne posevke in jim omogočil bujen porast.

Za obe kmetijski opravili pa bo izbral čas, ko so žita krenila v rast in ko je zemlja primerna za to delo. T. j. da ni premokra in ne presuha.

Kakšno brano bomo izbrali za brananje žit? Odlične so mrežaste brane, ki so v vseh naših vaseh. Te brane gredo od sosedu do sosedu. Če je žito močno obrastlo, lahko uporabimo tudi lažje njivske brane. Nekateri si pomagajo tudi s tem, da pod nizke brane položijo še malo dračja, da zobovje ne poškoduje ozimin.

Kdor je poskusil braniti ozimne posevke, se je običajno pohvalil, da je bilo žito dobro in pridelek boljši.

C.

V Velikem Podlogu pri Krškem se je vršil zbor volivcev

V Velikem Podlogu pri Krškem se je vršil v soboto zbor volivcev, na katerem je bil navzoč tudi naš republikanski poslanec tov. Alojz Colarič. Na zboru je bilo navzočih nad 50 članov, kar je zelo veliko za naš sektor. Bil je pa to tudi prvi občni zbor v zadnjih letih. Zato je ljudstvo tudi sprevidelo, da so naši ljudski poslanci bolj povezani z ljudstvom kot prejšnja leta.

Ob pričetku zboru je obudil spomin na našega prezgodaj preminulega tov. Borisa Kidriča predsednik SZDL Ivanc Franc. V kratkih potezah nam je nakazal njegovo neutrudljivo delo za našo boljše življenje. Pod težo dela je preminil, postavil pa nam je načrt za bodoče gospodarsko in politično delo. Z enominutnim molkom so vsi navzoči počastili njegov spomin.

Tov. poslanec je svojim volivcem razložil vse delo od svoje izvolitve do zadnjega zasedanja ljudske skupščine. Posebno je bilo zanimivo poročilo o letošnjem razloženju delu in proračunu. Ker se je naš družbeni dohodek dvignil, je pričakovati tudi večje izdatke za šolstvo, zdravstvo in druge panoge. Zelo pohvalno je bilo tudi lanskoleto fluorografiranje, katero je pokazalo, da je bilo pozitivno. Že odhajajo posamezniki na pregled, ker se je ugotovilo, da so tuberkulozni. Ljudstvo je z zadovoljstvom poslušalo našega poslanca tudi o novem gozdnom zakonu ter o vodnem gospodarstvu, kar še posebno zanima naše kmetovalce, kateri posedujejo zemljo ravno na zamočvirjenem teritoriju. Tov. poslanec je zelo pohvalil delo Vodne skupnosti »Krško polje«, ki je bila ustanovljena lansko leto ter je že pričela z delom. Zelo žalosten pa je bil primer, katerega je navešal poslanec, da je celotna vas Veliki Podlog po sugestiji občinskega odbornika Arha napisala pismeno pritožbo, da to melioracijsko delo v tem predelu ni potrebno.

Po končanem izvajanju ljudskega poslanca se je razvila zelo živahna debata. Proti izsuševanju našega močvirnega teritorija je jasno ponovno nastopil občinski ljudski odbornik. Zelo nerazumljivo — njegova prva

in najvažnejša naloga bi bila, da bi tukaj to delo podprli, se zanimali za druga gospodarska dela ter tako kot naš predstavnik ljudske oblasti res delal za naš gospodarski razvoj, napredek in boljše življenje svojih volivcev. Zato je bilo razumljivo, da so posamezniki, posebno pa še šolski upravitelj, resno, odločno in pravilno nastopili proti takšnemu nasprotovanju gospodarskega napredka naših kmečkih vasi. Jasno je, da naša ljudska oblast po novem planu dviga naše kmetištvo, so pa posamezniki, ki pomoč, katero naj jo nudijo v milijonskih zneskih, odbijajo. Vedno pa tarnajo o visokih davkih in zelo slabi kakovosti svojih polj. Samo pomoč pa zaradi posameznikov odklanjajo. Zato so bile tu zelo pravilne besede šolskega upravitelja, da je pri presojanju posameznih gospodarskih akcij potrebno uporabljati tudi svoje lastno znanje, razum, premislek ter ne delati pod sugestijo drugih, ki naš razvoj in napredek zavirajo. Vedno pa govorijo in kritizirajo naše slabosti, za katere so pa sami tudi delno odgovorni. Za naš razvoj je potrebno sodelovanje, složnost in vsestranska pomoč, kar se je zelo lepo pokazalo tudi pri elektrifikaciji naših šestih vasi v lanskem letu.

Tudi takrat je bilo več takih, ki so stali ob strani ter nas zvirali pri delu. Spoznali so pa šele sedaj, ko drugi že svetijo z električno lučjo, da so bili ravno tako prevarani, ker niso sami pomislili s svojimi možgani.

Govorili so tudi o šolstvu. Tov. poslanca so vsi volivci prosili, da bi se v tem letu tudi več pripomoglo k izboljšanju same šolske stavbe, posebno z nabavo opreme, katere je stara že 50 let in nikakor ne odgovarja našim razmeram. Tudi šolski obisk je v višjih razredih zelo slab. Krivdo nosijo sami starši, ker otroke uporabljajo za svoja kmečka dela. Ker se starši niso sporazumeli, da bi učenci višjih razredov obiskovali bližnjo gimnazijo, je bilo rečeno, da bo potrebno dobiti še novih učnih moči, kajti v tem letu ne moremo v višjih razredih pričakovati dobrih uspehov, ker en učitelj poučuje v enem oddelku vse štiri višje razrede.

Novice in dopisi iz naših krajev

Drobne iz Kostanjevice

V nedeljo, 11. aprila, je tudi v Kostanjevici predaval prof. Drago Ulaga. Njegovo predavanje o vzponu na najvišjo goro sveta je bilo zelo zanimivo, posebno še, ker je besedo spremljala tudi slika. To je bilo v Kostanjevici drugo predavanje Ljudske univerze in moramo reči, da je bilo prav dobro obiskano.

Pred nedavnim smo imeli občni zbor SZDL in občinsko konferenco delegatov, ki jih je izvolila SZDL. Na občinski konferenci smo se pomenili o nekaterih slabih pa tudi dobrih straneh našega dela. Izvolili smo nov občinski odbor, ki ga vodijo tovarši Gajšek, Metelko in Burja. Na koncu konference, ki je obravnavala predvsem organizacijske probleme, smo sprejeli nekaj sklepov, ki bodo, če jih bomo izvedli, poživili delo v tej najširši organizaciji naših delovnih ljudi.

Čitalnico, o kateri se je v Kostanjevici že dalj časa govorilo, smo končno le odprli. Namestili smo jo v prostore Zadrastne doma, kjer je vsako nedeljo na razpolago od devetih do dvanajstih skoraj vsa slovenska periodika. Obisk v nedeljo, 11. aprila, je pokazal,

da trud ne bo zaman, kar bo v posebno veselje SKUD, ki je stvar organiziral.

Planinsko društvo iz Kostanjevice bo, kakor je predvideno, za praznik delovnega ljudstva organiziralo gostište v domu na Polomu na Opatovi gori. Trenutno še ni bilo mogoče opremiti in urediti gostišča, zato bo prvega in drugega maja preskrbljeno predvsem za prigrizek in dobro kapljico, medtem ko bodo ležišča še bolj primitivna. Planinsko društvo se bo potrudilo, da bo čimprej postal prijetno zavetje vsem tistim, ki jih bodo privabili Goričanci. Dom, do katerega se bodo gostje lahko peljali z avtom, stoji v zatišju in na taki točki, da povsem omogoča lepe izlete v kraljestvo Trdinovih bajk. Točna navodila bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

Mladinska organizacija, ki jo je prevzela tovarišica Godčeva, je oživela. Sestanki so zelo živahni in dobro obiskani. Mladinci se bodo začeli tudi kulturno udeleževati. Zdjaj pripravljajo več narodnih plesov in vaj, kakor tudi dve Nušičevi krajski komediji, ki ju bomo, kakor kaže, kmalu videli.

Občni zbor Okrajne zveze Partizan

V nedeljo dopoldne se je v Krškem vršil občni zbor Okrajne telovadnice zveze Partizan, kateremu je poleg delegatov prisostvoval še predsednik OLO tov. Zupanič in zastopnik republiške zveze tov. Verstovšek.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in raznih komisij so podali predsednik, načelnik in blagajnik poročila o delu zveze v preteklem letu, iz katerih posnemamo:

Okrajno telovadno zvezo Partizan tvorijo društva Bistrica, Brežice, Dobova, Krško, Sevnica, Senovo, Zdole in pripravljajni odbor Arčiče. Skupno je v teh društvih 1599 članov. Društva imajo 4 lastne domove, svoje telovadišče pa ima le Partizan Brežice. V okraju so en kopalni bazen in dve smučarski skakalnici.

V okraju je 10.500 šolske mladine, šole pa imajo le dve lastni telovadnici in to v Krškem in na Senovem, drugod uporabljajo šolska mladina telovadnice Partizana, kjer pa še teh ni, imajo telesno vzgojo na nehihinskih in neprimernih dvoriščih.

V preteklem letu je Okrajna zveza priredila tečaj za vodnike v Krškem. Pozimi pa je bil tečaj za smučarske vodnike in vodnike na Lisci. Oba tečaja sta prav dobro uspela.

Zveza je nabavila tudi nekaj prehodnih pokalov za posamezna tekmovalca. Lansko leto se je okrajnih smučarskih tekmovalcev udeležilo 26 tekmovalcev, letos pa že 105; prehodni pokal je osvojilo Krško.

Pri športnih igrah so sodelovala društva v odbojki, namiznem tenisu in nogometu. Pokal je osvojilo društvo iz Brežic. Izvedene so bile tudi okrajne tekme v mnogoboju. Društvo Partizan Krško se vsako leto udeleži tekmovalca za pokal Ljudske pravice-Borbe. Letos je že drugič zasedlo peto mesto in prejelo diplomu ter nagrado v telovadnem orodju.

Vsako leto organizira Okrajna zveza Titovo štafeto. Proga republiške štafete je speljana preko našega okraja v dolžini 33 km. Poleg tega je še 164 km krajevnih in okrajnih prog. Lansko leto je pri štafeti sodelovalo okoli 2500 tekačev. Na večer pred rojstnim dnevom maršala Tita so vsa društva organizirala slavnostne akademije. Tudi jubilejnega zleta ob proslavi 90-letnice ustanovitve prve telovadne organizacije v Ljubljani so se udeležili člani TD iz Krškega in Sevnice. Na slovensko-hrvaškem festivalu v Brežicah se je vršil okrajni nastop s povorko. Nastopilo je preko 300 tekmovalcev.

Iz gornjega je razvidno, da je zveza v preteklem letu imela polne roke dela. Pa tudi letos novoizvoljeni odbor ne bo držal križem rok, saj ga čakajo težke naloge sedaj v spomladanskih, poletnih in tudi v zimskih mesecih.

Nemogoče pa je poučevanje po posameznih razredih, ker imamo v sedmem in osmem razredu le po dve učenci. Predelati pa moramo z njimi predpisano učno snov za določen razred. Ker pa nimamo šolskih klopi in stolov, nam primanjkuje tudi učilnica, kljub temu da stoji prazna.

Ker so vsi volivci sprevideli, da so nam takšni zbori zelo potrebni in koristni, da izmenjamo svoje misli, je bila tudi upravičena opazka šolskega upravitelja, naj bi tudi naši občinski odborniki po svojih volilnih enotah sklicali sestanke ter se z njimi pogovorili o delu na občinskem ljudskem odboru, saj vemo, da imajo večkrat sestanke ter sklepajo o stvareh, katere tudi nas zanimajo. Upravičena pa je sedanja kritika, da izvoljene vidijo le ob času volitev. Zato pa je v posameznih naših vaseh le 7-odstotna udeležba pri volitvah. Vzroke pa iščemo takrat v vseh mogočih stvareh.

K.

Sportni dan in dan pomladi pioniriev v Zabukovju

Za pionirje osnovne šole v Zabukovju je bil 31. marec dan veselja. Ta dan je bil namreč določen za športni dan in za pozdrav pomladi. Bil je krassen sončni dan kakor doslej še nobeden. Svetli sončni žarki so pripomogli k vselemu razpoloženju. Že precej pred določenim časom so čakali pionirji pred šolo, od koder so odšli v Bohor k novemu rudniku. Že med potjo je bilo petja, vriskanja in veselega čehljanja te nadebudne mladine. Po uri hoda smo prišli na tako imenovane Travnike, ki so borcem iz NOV prav dobro znani. Tam smo se od grobovih padlih kurjev spomnili težkih dni okupacije. Zapeli smo nekaj partizanskih borbenih pesmi. Spomin padlih smo počastili tudi z enominutnim molkom.

Zelodčki so bili že prazni in treba je bilo zaloga. Pionirji so se razkropili po livadi kakor mravlje ter verno spravljali v svoje zelode. Zalogo, ki so jo imeli s seboj. Temu so sledile sproščene igre. Deklice nižjih razredov so igrale razna kola,

starejše so lepo ubrano peledrugo so spet igrale z žogo, pri dečkih pa je prevladovalo navdušenje nad igro »med dvema ognjem«. Pohvale vredni so pa pionirji prvega in drugega razreda iz Podvrha, ki so se z nami udeležili izleta in nam lepo zapeli. Ob navdušenju nad igrami in lepim razgledom po Krškem polju smo vsi pozabili, da moramo še naprej proti Bohorju. Pionirji se niso mogli ločiti od iger in zabave v tej lepi okolici. Razredniki so ugodili njihovim željam, da bi si ogledali rudniški rov drugič, sedaj bi ostali rajše še nadalje na Travniki. Ko se je sonce nagibalo že proti zatonu, smo krenili proti domu. Ob pogledu na ta vesela in razigrana srca, ki se zavedajo, da imajo določen čas za resno delo v šoli ter tudi čas igranja in sproščenja v naravi, se mi starejši spominjamo, da v času naše rasti ni bilo ljudske oblasti, ki bi bila tako poskrbela za nas.

K. L.

Iz Podvrha

Dobro poldrugo uro hoda iz Sevnice pridemo v prijetno dolino, kjer le malokdaj nagaja prebivalcem veter in kjer so hise precej raztresene po okoliških gričih — to je Podvrh. Pogled nam obvisi na hribih in gričih poraščenih z vinsko trto. Med vinjskimi trtami stoji stavba, ki služi začasno za šolo. V njej je ena učilnica, v kateri poučuje nastavljena učiteljica pionirje prvega in drugega razreda. Večji hodijo ali v Zabukovje ali pa v Sevnico. Nekateri imajo zelo daleč bodisi do ene ali druge šole. Če pa gredo ta mala bitja še malo dalje, je pa za njih že cel dogodek. Tak dogodek je bil za te malčke 31. marec. Pridružili smo se pionirjem iz Zabukovja za izlet v Bohor in tako izvedli športni dan. Kljub svojim mladim letom so vsi dobro prestali za njih tako dolgo pot. V Bohorju so se pomešali s pionirji iz Zabukovja in se z njimi vred zabavali, peli in igrali z žogo. Seveda je ta mlada bitja spomladansko sonce izmužilo, da so potem sladko spali in sanjali o dnevnih lepotah, ki so jih dan videli: o srnah, ki so jih splašali s tihega travnika, o zajčku-dolgouhcu, ki jim je ušel, o zemlji, ki je prepojena s partizansko krvjo ter pokrita s tisočimi cvetov teloha kot spomin nedolžnih žrtev. Najbolj pa sanjajo o novi šoli ter upajo, da bo tudi njim dala možnost ljudska oblast, da se bodo nekoč učili v lepi veliki in zračni šoli.

-ka

*

Iz Zabukovja

Pred kratkim je bila tudi seja občinskega ljudskega odbora, katere so se udeležili tudi predstavniki političnih organizacij iz Zabukovja ter zastopniki zadruge. Navzoč je bil tudi zastopnik OLO tov. Jazbec ter naš poslanec tov. Karel Strukelj. Med drugimi točkami dnevnega reda je bila tudi elektrifikacija Zabukovja. Zastopnik OLO je navzočim sporočil, da je v ta namen odobren kredit. Z delom naj takoj začne. Posekajo naj drogove ter pripravijo vse potrebno. Glavni vod se bo napeljal do centra Zabukovja, od koder se bo širila elektrifikacijska mreža po okoliških zaselkih. Tako smo dobili upanje, da bodo ti partizanski kraji deležni dobrin, ki jih imajo niželežeči kraji.

S tovarišem poslancem so se navzoči razpravljali o raznih problemih v kraju samem. Predvsem so z veseljem sprejeli sporočilo, da bo vsak drugi ponedeljek v mesecu prišel na občinski ljudski odbor Zabukovje, kjer bo na razpolago volivcem za njihove pritožbe in prošnje. Tako so se izjalovile prerokbe sovražnih elementov, da po volitvah ne bomo poslanci več videli.

K. L.

OBVESTILO

Obveščamo lastnike motornih vozil, da se vrši 28. in 29. aprila v Krškem registracija motornih vozil za zamudnike. Nadaljnji tehnični pregledi se bodo vršili 1-krat mesečno.

Iz pisarne tajništva za notranje zadeve

Obvestilo

AMBULANTA KRŠKO obvešča prebivalstvo območja obeh ambulant, da se vršijo pregledi bolnikov vsak dan v obratni ambulanti na Vidmu od 7. do 11. ure. V splošni ambulanti Krško (bivša bolnica) od 7. do 11. ure.

Opozarjamo, da obiskuje težje in nepokretne bolnike na domu samo dežurni zdravnik. Za vsak obisk na domu pripravite bolniški list, ki mora biti za svojce potrjen od Občinskega odbora. Razpored dežurne zdravniške službe za Videm-Krško: od 12.—19. aprila dr. Rojina — Hvala Tatjana, Krško; od 19.—26. aprila dr. Kristofel Miroslav, Videm.

Od 26. aprila do 3. maja dr. Rojina — Hvala Tatjana. Obiski se naročajo v ambulanti vsako dopoldne, popoldne pa na domu dežurnega zdravnika.

Ambulanta Videm-Krško

Službo dobi

Dom armije v Brežicah sprejme v službo uslužbenca za administrativno-blagajniške posle. Pogoji: vsaj 4 razredi gimnazije. Nastop 1. julija. V primeru potrebe je stanovanje na razpolago. Javite se pri upravniku doma.

Nekaj o gospodarsko-kaznivih dejanjih

Poleg upravnega in sodnega postopka smo dobili z uveljavitvijo novih gospodarskih uredb še gospodarsko kazenski postopek, za katerega je pristojna državna arbitraža.

Ukrepi in kazenske določbe novih gospodarskih uredb se nanašajo samo na tista dejanja, ki so bila storjena po uveljavitvi novih uredb (Uredba o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah, Uredba o obrtnih podjetjih in delavnih, Uredba o gostinskih podjetjih itd.). Torej samo za dejanja, ki so bila storjena po uveljavitvi novih gospodarskih uredb, so pristojne državne arbitraže.

Nove gospodarske uredbe imajo kazenske določbe, ki določajo zelo visoke kazni za same gospodarske organizacije, kršitelje predpisov, odnosno določil novih uredb, kakor tudi odgovorne osebe v teh gospodarskih organizacijah. Tako se lahko gospodarska organizacija, ki uporablja za prodajo blaga trgovskega potnika, ki ni njen stalni uslužbenec kaznuje z denarno kaznijo od 10.000 do 500.000 dinarjev, s tako kaznijo pa se lahko kaznuje tudi tista gospodarska organizacija, ki uporablja za prodajo blaga trgovskega potnika, ki ni njen stalni uslužbenec. Če trgovina na zahtevo potrošnikov ne prodaja blaga, ki ga ima v trgovini, če ne določa na način, ki je v navadi v trgovini, s cenami blaga, ki ga prodaja, če na zahtevo potrošnika ne izda računa za prodano blago in če ni odprta v določenem poslovnem času, se kaznuje z denarno kaznijo od 5000 do 50.000 dinarjev. Kazenske določbe uredb o trgovanju in gostinskih ter obrtnih podjetjih predpisujejo tudi visoke kazni v primerih, če se gospodarska organizacija ne ravna po odločbi tržne inšpekcije, odnosno če ne odpravi v roku, ki ga določa tržna inšpekcija, pomanjkljivosti ali če ne da tržni inšpekciji (kakor tudi drugim inšpekcijam) podatkov, ki jih ta potrebuje pri opravljanju nadzorstva ali če kako drugače ovira pravilno opravljanje nadzorstva.

Tržna inšpekcija OLO Krško je nedavno prijavila v kaznovanje DA v Celju več gospodarskih organizacij in odgovornih uslužbencev, ki so storili gospodarsko-kazniva dejanja. Državna arbitraža je nedavno izrekla zelo visoke kazni. Tako je bila kmetijska zadruga Boštanj kaznovana z denarno kaznijo 60.000 dinarjev ter odvzemu premoženja koristi v višini 33.000 dinarjev, ker je uporabljala za trgovanje nakupovalca, ki ni bil njen stalni uslužbenec, ker se je bavila z odkupom lesa na debelo čeprav je registrirana za odkup na drobno in ker je odprla odkupni postaji v Brezicah in Krškem, ne da bi ju prijavila za registracijo. Kmetijska zadruga Kostanjevica je bila kaznovana z denarno kaznijo 15.000 dinarjev, ker je uporabljala za trgovanje nakupovalca, ki ni bil njen stalni uslužbenec. S takimi kaznimi so bile kaznovane

tudi Kmetijska zadruga Prekopa in Mestna mesnica Brežice, in sicer zaradi enakih gospodarsko-kaznivih dejanj. Gospodarsko-kazenski postopek je uveden tudi proti zadr. trgov. podjetju »Drava export-import« Maribor, ker je uporabljala za trgovanje nakupovalce, ki niso bili njeni stalni uslužbenec, in odkupno postajo, za katero ni imela predpisane dovoljenja. V postopku je tudi Tvornica likera in rafinerija »Marian Badel« Zagreb, ki je uporabljala za prodajo blaga trgovskega potnika, ki ni bil njen stalni uslužbenec.

Brez dvoma bodo izrečene kazni vzgojno vplivale tudi na tiste gospodarske organizacije, ki še po treh mesecih od izida novih gospodarskih uredb niso vskladile svoje poslovanje z izšili predpisi in še vedno uporabljajo za trgovanje nakupovalce, ki niso stalni uslužbenec, odkupne postaje ali skladišča, za katera nimajo predpisane dovoljenja itd.

Vsa kazniva dejanja, storjena pred uveljavitvijo novih gospodarskih uredb, ne glede na to, ali je bil za to dejanje postopek že uveden ali ne in ne glede na to, ali postopek še teče, pa čeprav je za to dejanje tudi sedaj predvidena v novih gospodarskih uredbah posebna kazni, se presojajo po prej veljavnih predpisih in pred organi, ki so bili takrat pristojni za taka kazniva dejanja.

363 na novo odkritih primerov TBC, od teh 119 s kavernami

Po razgovoru z dr. Minkom Bricem, šefom pljučnega oddelka bolnišnice v Brezicah in Protitu, berkluznega dispanzerja, smo zvedeli, da so samo v prvem četrtletju pregledali nad 2000 ljudi in ugotovili: 363 novih primerov TBC, od teh 119 kavernoznih, to je odprtih primerov. Zdravstveni dom v Brezicah ne ustreza svojim namenom, saj stavba razpada; v čakalnici se mešajo zdravi bolniki z odprti in zaprti TBC, poleg tega pa stanujejo v isti stavbi tudi privatne stranke in pred dvema letoma je otrok stranke v domu umrl za TBC meningitisom. Privatne stranke hodijo v svoja stanovanja skozi tiste veže, kjer čakajo bolniki s TBC, in tako prebivajo v tej hiši otroci od dojenčkov do 12 let starosti. V domu je bil dober rentgenski aparat, pa so ga odpeljali na Primorsko, dobili pa izrabljen aparat, v katerega rentgenski cevi že po 2 minutnem delu voda zavre in mora zdravnik čakati, da se ohladi, iz aparata skačejo iskre in pred kratkim je nastal požar, ko je sestra nosila mimo aparata bencin in je požrtvovalnosti oseba se je zahvaliti, da ni prišlo do večje škode. Sobe so neprebelle, še elektrika je bila v zimskem času omejena. Prav tako primanjkuje vode, rentgenski žarki se zaradi nezadostnega varovanja razširjajo po vsej sobi, da je delo z njim življenjsko nevarno.

Nasproti tuberkuloznemu dispanzerju je v isti stavbi tudi

Otroška poliklinika brez kakršnekoli izolacije od tuberkuloznih bolnikov in Zdravstveni dom, namesto da bi preprečeval TBC, jo na ta način le širi, kajti po ugotovitvah našega dopisnika je postrežnica za dispanzer, zobno ambulanto, ki je tudi v domu in za otroško polikliniko ena in ista oseba. Vse perilo vseh ustanov se pere skupaj v isti pralnici, kjer perejo privatne stranke. Dr. Bric dela dnevno 3 ure v dispanzerju in še za leto 1953 ni dobil za to nikakoli odškodnine, stanovanja pa sploh nima in stanuje v majhni sobi na pljučnem oddelku bolnišnice. Ob sobotah pa se vozi k svoji družini v Novo Celje, kjer pa mu je stanovanje odpovedano, tako da se po celotnem napornem delu, namesto da bi se spočil, vozi domov in vse obljube, da bi se zadeva uredila ostajajo le obljube.

V I. nadstropju Zdravstvenega doma je Zobna ambulanta, ki je vse od leta 1948 dobila le 105.000 din za vse investicije in instrumentarij, a ta ambulanta je vsaj zaslužno urejena, čeprav njena ureditev ne ustreza sodobnim medicinskim predpisom.

Osebe Zdravstvenega doma v Brezicah poziva odgovorne čimtelje, da zadevo v Zdravstvenem domu uredijo, da uredijo stavbo, ki razpada in prav tako notranje prostore, ker namerava celotni kolektiv v nasprotnem primeru podati ostavko, ker v takih razmerah, kot delajo in živijo, ne morejo delati in nositi odgovornosti pred javnostjo. D. V.

ŠPORT

TVD Partizan (Krško) : TVD Partizan (Rog. Slat.)

V Krškem je gostovalo v prvenstveni nogometni tekmi dobro moštvo iz Rogaske Slatine.

Igrišče odlično — vreme vetrovno.

Krško je nastopilo v postavi: Bračun, Bizjak I., Lekše, Benčec, Vodopivec, Istenič, Skafar, Preskar, Bizjak II., Mlakar, Potočan.

Sodnik tov. Vaneli iz Trbovelj je vodil tekmo odlično.

Gledalcev preko 200; z igro so bili zadovoljni, pač pa niso bili zadovoljni z domačim napadom, ki je zapravil ugodne prilike. Rezultat tekme bil bil lahko dvoštevilen, če ne še višji.

Začetek je pokazal veliko premoči domačinov, ki niso znali izkoristiti (ali žoga ni hotela v mrežo) velikega števila 100-odstotnih priložnosti. Enaka smola se jih je držala tudi v drugem polčasu. Gostje so pokazali boljše tehnično znanje ter pred-

Predlagamo vsem trgovskim, gostinskim, obrtnim pa tudi proizvodnim podjetjem, da preštudirajo novoizšla gospodarske uredbe, kajti prepričani smo, da nekatera podjetja še vedno trgujejo odn. poslujejo v nasprotju s temi novimi predpisi in s tem nevede kršijo te predpise, vsled česar se bodo danes ali jutri zagovarjala pred stvarno in krajevno pristojno arbitražo.

vedli več nevarnih napadov, ki pa so se razbili ob dobri domači obrambi.

Kljub stalni premoči domačih je bil rezultat prvega polčasa samo 1:0, ki je padel šele v 42. minuti po Mlakarju.

Po odmoru so gostje začeli boljše igrati in je kazalo, da bodo izenačili. Izšli so več kotov, iz katerih pa ni bilo zgoditkov.

V 9. minuti je desno krilo Skafar preigral več igralcev ter poslal žogo neubranljivo mimo nemočnega vratarja.

V 15. minuti sledi po desni strani napad. Žoga valovi z noge na nogo, pride na Preskarja, ki preigra dva tri igralce in še vratarja ter potrese tretjeto mrežo gostov. Vratar teh dveh golov ni kriv, branil je brezupne žoge ter žel vse priložnosti. V tem delu igre so domači v premoči. Izrazilo smolo pri dosegu golov imata Bizjak in Mlakar, ki jima ne gre kot v prejšnji tekmi na Senovem. Gostje napravijo le nekaj sprehodov čez sredino.

V 40. minuti zapusti igrišče desni krilec zaradi malenkostne poškodbe, kmalu nato še levi krilec, ki je igral do poškodbe zelo ostro. V 42. minuti pade iz gneče častni gol za goste. Dve minuti pozneje na krassen predložek pošlje Mlakar žogo z glavo v gol in s tem postavi končni rezultat tekme.

V splošnem so zapustili gostje ugoden vtis z lepo igro in disciplino.

Velika tekma se je končala z zmago Krškega in 2 točki sta ostali doma.

V nedeljo, 18. t.m., bo igralo Krško prvenstveno tekmo v Hrastniku.

Vstopnice za tekmo Jugoslavija-Anglija, ki se bo odigrala dne 16. maja 1954 v Ljubljani, si lahko rezervirate pri TVD Partizan Krško (tov. Ludvik Zuraž, tajnik društva) po ceni: sedeži din 400, stojišča 250, 200 in 150. Hkrati z naročilom je treba vplačati znesek za vstopnico.

Pravtako lahko naročite vstopnice za tekmo Belgija-Jugoslavija, ki bo 9. maja v Zagrebu. Vstopnina: zapadna tribuna 400 din, zapadni in vzhodni sedeži 300 din, severno stojišče 120 din, zapadno stojišče 200 din.

Za tekmo v Zagrebu je naročilo izvesti takoj, za tekmo v Ljubljani pa do 21. t.m.

Popravek

V zadnji številki Posavskega tednika z dne 10. t.m. je na 3. strani 6. stolpec pod malimi oglasi bilo objavljeno napačno ime. Pravilno se glasi: Erhartič Ana in ne Erhartič Anton.

MALI OGLASI

Kmetijska zadruga Pišace, Zadrugo posvetimo ima še na prodaj trske sadike »Laški rizlings«, podlaga Kober 5 BB. Interesenti naj se javijo na naslov KZ, Pišace

Pepče

pripoveduje...

Po vseh pravilih in komentarju je zima končana. Po vremenskih napovedih in mrazu, ki še vedno traja, pa še ni končana. Zimsko dobo uporabljamo za prirejanje različnih tečajev. Tako smo imeli letos tečaj RK, tečaja za kmetijsko-gospodarsko šolo, tečaj za gostince. Ker še ni zima končana, bi merodajnim osebam toplo priporočal, kljub mrazu, ki vlada, naj še izkoristijo podaljšano zimo in priredijo tečaj za cestarje. Praktična dela, ki bi bila v zvezi s tem tečajem, naj bi se vršila posebno na cesti Brežice—Pišace. Prirediteljem tečaja bi bili vsi koristniki te ceste od vsega srca hvaležni. Pravijo, da je bilo precej starih avtomobilov, ki vozijo po tej cesti, pokvarjenih, ker so se potniki pri preskakovanju grap in kotanj na cesti odbijali od avtomobilskih streh. Če pa tečaja ne bo, priporočam vsem avtomobilistom, ki na tej cesti obratujejo, da privežejo potnike na sedeže, da si s tem zavarujejo stremo ali pa da obložijo notranji del strehe vsaj z 10 cm debelo gumjevo plastjo.

Star pregovor pravi, da snaga in red vzdržujeta svet. Marsikateremu je ta rek neznan. Tako sem zadnjič v neki čakalnici železniške postaje v našem okraju pričakoval vlak in sedel. Čakalnica bi lahko služila v svrilen zgrad vsem ostalim. Pakji imajo tam svoj eldorado, razni pisarni in nepismeni umetniki pa izražajo svoja čustva in nagone v obliki raznih hieroglifov po stenah. Res je sicer, da kjer se osel valja, dlako pusti, vendar ta resnica te osle prav nič ne boli. Na prvi pogled izgledajo stene kakor kaka informacijska p.s. na kjer lahko dobiš najrazličnejše naslove iz vseh predelov naše ljube domovine.

Sevničani pa imajo res smolo s svojo železniško postajo. V zimskem času so začeli kopati temelje in izvajati pripravljalna dela za gradnjo novega postajnega poslopja. Takrat so se vsi Sevničani oddahnili in bili zelo zadovoljni, da so končno uvideli potrebo po gradnji novega poslopja. Ko je nastopila doba ozioroma sezona gradbene dejavnosti in so Sevničani mislili, da bodo sedaj s podvojeno močjo pričeli z gradnjo postajnega poslopja, je udarila mednje nenadno »vodikova bomba« v obliki odločbe, s katero se ustavljajo vsa nadaljnja dela pri novogradnji na postaji v Sevnici. Kaže, da imajo vodilni ljudje pri železnicih svojo posebno gradbeno dobo, saj je znano, da se naše postaje urejujejo v zimskih mesecih; pleškajo se vrata in sobe in čakalnice itd. Zato naj se Sevničani zaradi ustavitve gradnje preveč ne razburjajo. Upajmo, da bo leto nastopila zgodnja zima in bodo potem z gradnjo nadaljevali. Zastopstvo plemenitih stenic na

sevniški leseni postaji se pripravljajo, da obišče urad, ki je dal odločbo o ustavitvi gradbenih del. Izrazilo mu bo svojo nemoteno zahvalo in skrb za nemoteno razvijanje in oplojevanje svojega rodu in mu v znak hvaležnosti poklonilo enega moškega in eno žensko predstavnic znamenitih sevniških postajnih stenic. Govore celo, da bodo za tole odposlanstvo izjemoma dovolili tudi motorni vlak iz Sevnice do Ljubljane in ne samo iz Ljubljane do Sevnice, kakor je bilo zadnjikrat rečeno.

Pozdravlja vas Pepče

Obvestilo

Avto-moto društvo Brežice obvešča vse zainteresirane na območju mesta Brežice in okolice, da se bo pričel tečaj za šoferje-amaterje v najkrajšem času. Prijave se sprejemajo v pisarni Mestne ekonomije Brežice, Prešernova 11, kjer se dobijo tudi vse ostale informacije.

Odbor Avto-moto društva Brežice

Kino Brežice

17. — 18. aprila premiera ameriškega filma »Prva dama Amerike« FN 8 Suzan Hayward — Charlton Heston

20. — 22. aprila premiera ameriškega barvnega filma: »Dvoboj pri srebrnem potoku«, Audie Murphy — Faith Domergue

23. — 25. aprila premiera angleškega filma: »Karawan«, FN 9 Steward Granger — Anne Crawford

Kino Krško

17. — 18. aprila švicarska komedija »Kralj keglačev«.

21. — 22. aprila ameriška psihološka drama »Williamsova karabinka«.

Kino Sevnica

17. — 18. aprila angleški barv. n. film: »Nebo brez jastrebov«.

Sejmi

v okraju Krško:

17. aprila v Kapelah
21. aprila v Leskovcu
24. aprila v Boštanju in na Zdolah.

v okraju Klanjec:

23. aprila v Luki.

Dobrica Čosić:

DALEČ JE SONCE...

Vuk je sedel v kotu sobe na divanu, pesti je uprl v kolena in sklonjen buljil v tla. Ostali so sedeli okrog njega, gledali fotografije gospodarjevih otrok in molčali. Pavle se je pripognjen z rokami na hrbtu sprehajal po dolgi sobi. Vsi so čakali na njegov ukaz, naj pripelejo ujetnike, da se bo začelo zasliševanje. Vsem je bil molk neprijeten, a nihče si ni drznil spomniti komisarja na posel, ki ga je bilo treba čimprej opraviti, ker so podnevi pričakovali napad Nemcev. Pavle se je trudil, da bi ujel kakšno tolažilno besedo za Vuka, da bi mu povedal kaj prepričljivega in pametnega, kar bi ga lahko pomirilo in spravilo k sebi. Toda takšne besede ni poznal in molk je bil čedalje težji.

»Čemu ne pričnete?« je Vuk prekinil mučno tišino. »Treba je hiteti. Pavle, kaj bomo storili, z ujetniki, če nas bodo Nemci napadli?« je dodal strogo in poslovno.

Pavle, ki je po vsem videzu razmišljal o nečem drugem, je sproščeno pogledal Vuka, se odmaknil, obrnil k ostalim in dejal: »Naj najprej pripeljejo Angleža! Tovariši, vedite se do stoje. Naj začeti, da ima opraviti z resno vojsko. Z njim bom jaz govoril. Zapnite se, in zadržite pasove!«

Pavle je sedel za mizo v strogi uradni drži. Zelen je napravil čim resnejši vtis na zavezniškega oficirja, ki dela za

izdajo nad njegovim ljudstvom. Ostali so si razen Vuka, ki je bil še vedno mrk in odsoten, popravili svoje pasove, se zapeli in sedli. Bilo jim je nerodno v tem namernem redu in režiranju resnosti.

Dva partizana sta pripeljala zvezanega Angleža: vedel se je mirno in z radovednimi sivkasti očmi je opazoval ljudi okrog sebe.

»Odvežite ga in mu dajte stol!« je počasi spregovoril Pavle, ki si ga je bil najprej ogledal.

Pavle, ki ni bil trden in je le šolsko obvladal francoščino, si ni mogel prav nič pomagati, čeprav mu je bilo nerodno, da bi pred Angležem slabo govoril; kljub temu ga je nagovoril v francoščini:

»Vi ste pred štabom nekega partizanskega odreda. Ujeli smo vas v štabu četniškega korpusa. Kdo ste?«

Anglež si je najprej otrsle svoje umazane hlače, sedel in se zagledal v Djurdja.

»Povej no temule vohunu, naj se tule prav nič ne trebi, sicer ga bom takoj zvezal!« je dejal Vuk, ki ga je Angleževa nepriljubljenost žalila.

»Pusti. Z njim bom lahko opravil!« je odgovoril Pavle.

»Sem oficir za zvezo britanskega poveljstva na Bližnjem vzhodu pri jugoslovanski vojski v državi.« je začel v prav tako slabi francoščini.

Pavletu je bilo prijetno, ker je Anglež govoril francosko še

slabše od njega, ter se je zvito in hladno nasmešnil in ga prekinil:

»To predvsem ni nikakršna vojska, najmanj pa jugoslovanska vojska. To je banda izdajalcev in zločincev, ki se bori proti partizanom in sodeluje z Nemci.« Pavle mu je skušal počasi in obširno razlagati politični značaj četniškega gibanja, njihov smoter in delo.

»Meni to ni znano. Imam ukaz svojega poveljstva, da bom oficir za zvezo v štabu, ki ste ga vi nocoj uničili. Politika me ne zanima. Imam popolnoma vojaške naloge. Jugoslovanska vlada je naš zaveznik in moja država ima do nje obveznosti. Vaše notranje obračunavanje se nas ne tiče. Mi lahko podpiramo vse tiste, ki se borijo proti nacizmu!«

»Ne, vi pomagajte tistim, ki koristijo nacizmu!« ga je prekinil Pavle in mu znova začel obširno razlagati politično gibanje in smotre partizanov.

Anglež ga je poslušal z izrazom človeka, ki mu je to dobro znano, in ga vprašal:

»Ali ste vi komunist?«

»Sem.«

»In ostali gospodje tu?«

»Tu so vsi komunisti, medtem ko v odredu niso.«

»Meni so komunisti zelo simpatični. Navdušujem se za fanatike in jih spoštujem.«

»Kaj pravi?« je vprašal Vuk. Pavle mu je prevedel Angležev odgovor in Djurdje je dejal:

»Naj nam on raje pove, zakaj podpira Anglija koljaše in zakaj radio London povzdičuje Džozo?«

Anglež je vprašal Pavleta, kaj mu je dejal Djurdje. Pavle mu je prevedel.

»To je politika. Vodi jo vlada moje države in jaz nisem kompetenten govoriti o tem. Sem samo vojak.« je odgovoril Anglež in upiral oči v Djurdja.

Ko je Pavle prevedel odgovor, je Djurdje zavrtel z glavo: »Stari lisjaki. Misli, da smo mi nekakšni divjaki...«

Angleža je zanimalo številčno stanje partizanskih odredov v Srbiji in ali imajo zvezo s Titom. Pavle mu ni odgovoril; sklenil je prekiniti njun razgovor, da bi v njegovi navzočnosti zaslislal nekaj četnikov in mu dokazal, kdo so. Povedal je to ostalim, ki so se s tem vsi strinjali.

»Ujeli smo nekega profesionalnega koljaša, ki nam je bil priazen, da je kralj. Grem ponj!« je dodal Djurdje in stopil ven. Djurdje se je naglo vrnil in v spremstvu dveh partizanov pripeljal četnika manjše rasti, z razmršenimi plavimi lasmi in majhno rdečkasto bradico. Nosil je fermen in anterijo iz modrega sukna, v katero so bili z belo bombažno nitko uvezeni garbi in krona, na rokavih pa parole: »Svoboda ali smrt!«. Imel je prav do kolen dolge rjave škornje, ki so bili očito narejeni za večjega moža. Na roki je nosil uro, iz notranjega žepa na fermenu pa sta mu kukala nalično pero in svinčnik. Na dolgih srebrnih verižah sta mu na obeh straneh ob bedrih visela dva noža. Imel je utrujen, izpit obraz z bleščečimi, zelenimi očmi.

Pavle je začutil stud in sram pred tujcem zaradi takšne podobe svojega rojaka. Anglež je obadva mirno in radovedno opazoval.

»Kaj si po poklicu?« je Pavle nagovoril četnika.

Četnik je malo pomišljal in neodločno, zamolklo dejal:

»Kmet sem.«

»Koliko imaš zemlje?«

»Samo hišo.«

»Kakšno družino imaš?«

»Nikogar nimam.«

»Anglež ne verjame, da vas oficirji silijo klati ljudi. Daj, povej mu to.«

»Silijo nas kaj naj pripovedujem, vsak ve to... Tudi on mora vedeti. Oficirji so vsega tega krivi. Vidiš, jaz...«

»Koliko ljudi si pa ti poklal?«

»Jaz... nisem nobenega.«

»Govori resnico, mi vse vemo!«

»Naj se v zemljo vdrem, če sem koga. Bil sem spremljevalec kapetana Vasoviča.«

»Ne laži!« se je vmešal partizan, ki ga je bil privedel. »Tovariš Pavle, naj pripeljem nekoga, ki pripoveduje, kaj vse je tale delal?«

Pavle je privolil. Anglež je prosil, naj mu prevedejo četnikove odgovore. Pavle mu je ustregel. Takoj za tem je partizan pripeljal starejšega četnika, brez dolhrih las, z obrazom, ki je bil od strahu čisto iz sebe: »Izvolite...« je zajeceljal že pri vratih.

Prvi četnik ga je prestrašeno pogledal in se obrnil k Angležu.

»Daj, povej nam ti, koliko ljudi je tale zaklal, se je nanj obrnil Pavle.«

Ne da bi za hip pomišljal, je četnik odgovoril:

»Jaz vem... dva manj kakor trideset... On sam pa se je

hvalil, da je zaklal tri manj kakor šestdeset...«

»Ni res. Vse to sem govoril le za šalo...«

»Moč! Ne laži! Takoj ti bom naštel, kar zadržno vem. Če se bom zlagal, poglej, tule sem najčist,« je poskušal z zavezanimi rokami pokazati na vrat in začel naštevati imena in kraje ubitih.

Prvi četnik je drhtel in proseče pogledoval zdej Angleža, zdej Pavleta.

»Ali si kralj samo komuniste?« je strogo vprašal Pavle.

»Mi natančno vemo! Priznajte ti lahko reši glavo.« je dodal Djurdje.

Četnik je dolgo razmišljal in nato otoplelo dejal:

»Enajst je bilo žena, drugi so bili moški.«

»Ali veš, kaj je komunist?«

»Komunisti so proti kralju...«

Jaz nisem hotel tega delati. Kapetan me je prisilil. Hotel me je zaklati. Prvikrat sem se hotel požreti...«

Pavleta je bilo sram, da bi vse to prevedel tujcu.

Anglež se je obrnil k Pavletu in mu dejal, da je utrujen, ne-nasnen in lačen.

»Vi lahko greste. Ukazal bom, naj vam pripravijo zajtrk in postelo. Izpustili vas bomo, ker pripadate zavezniški vojski.